

Ingela Gardner Sundström
Kommunstyrelsen
Österåkers kommun

184 86 Åkersberga

Ljusterö 3 Mars 2009

Kommentarer till Planeringsunderlag för vindkraft – version 9 februari 2009 ("SWECO-rapporten")

Föreningen för Ljusterö Natur och Miljö har erhållit kopior av den interna samrådshandling för Österåkers kommuns planeringsunderlag för vindkraft, som Sweco tagit fram på kommunens uppdrag, daterad 9 februari. Vi vill ge följande kommentarer:

- Utredningen är ett välgjort underlag för kommunens vidare arbete, och pekar bl.a. på konflikten med Miljöbalkens 4 kap, som fredar kust- och skärgårdsområdet i Österåkers kommun från exploatering.
- Många relevanta aspekter avseende möjliga lokaliseringar för vindkraft är väl beskrivna. Följande saknas dock i dokumentet:
 - I Sverige finns 423 områden utpekade som riksintressen för vindbruk, på grund av att förutsättningarna för vindkraftsutbyggnad är goda där (bra vindförhållanden och få konflikter med konkurrerande intressen) . **Inget av dessa områden ligger i Österåkers kommun.**
 - Dokumentet beskriver inte hälsoeffekter av bullerstörningar och vindstörningar
 - Dokumentet beskriver inte hur stora områden som vid en utbyggnad i de utpekade områdena skulle drabbas av buller över de relevanta gränsvärdena 40 dB (den absolut acceptabla gränsen för bostadshus) resp 35 dB (rekommenderad nivå i miljöer där ljudmiljön är speciellt viktig, t.ex. skärgårdar)
- Den centrala avvägningen i utredningen är valet av skyddsavstånd mellan vindkraftsverk och bostadsbebyggelse. I den version av dokumentet som vi har tillgång till baseras huvudresonemangen i rapporten på ett skyddsavstånd på 700 m. Som beskrivs på s. 24 är ofta använda skyddsavstånd i Sverige 500-1000 m. Enligt vår uppfattning måste skyddsavståndet på Ljusterö vara minst 1000 m:
 - De vindkraftsverk som planeras på Ljusterö av privata aktörer är betydligt högre än de verk som hittills byggts i Sverige. Buller och skuggeffekter sprider sig därför längre sträckor än vad som tidigare förekommit. T.ex. kan jämföras med Gotlands kommun (med goda vindförutsättningar och mycket positiv attityd till vindkraft) som sedan länge (och baserat på erfarenheter från lägre verk) tillämpar ett skyddsavstånd på 1000 m, för att undvika konflikter med kringboende.
 - Att skyddsavstånd på mindre än 1000 m kan accepteras på vissa platser i Sverige kan vara förståeligt om dessa platser i övrigt redan har en karaktär där tillkommande störningar skulle medföra en mindre förändring, eller om värdet av vindförhållandena på dessa platser är exceptionellt goda (t.ex. i utpekade riksintressen för vindkraft). Sådana faktorer saknas på Ljusterö

- Att Ljusterö ingår i riksintresse för friluftslivet och dess karaktär som skärgårdsö medför att skyddsavstånd på mindre än 1000 m inte kan vara aktuellt
- I bullerberäkningar som vår förening har låtit göra, med samma programvara som används av vindkraftsexploatorerna, men med korrekta parametervärden för bl.a. ljuddämpning p.g.a terrängen, visas att även bostadshus med större avstånd till vindkraftsverken än 700 m skulle utsättas för mer än 40 dB buller.
- Om 700 m skyddsavstånd används i en relativt tätt bebyggd miljö som Ljusterö så kommer ett stort antal hus befinna sig på mindre än 1000 m avstånd från vindkraftsverken, och utsättas för bullernivåer på minst 38 dB, vilket är klart över ett rimligt gränsvärde i skärgårdsmiljö
- Det finns starka argument för att applicera betydligt större skyddsavstånd än 1000 m. Bl.a. rekommenderas i Frankrike ett avstånd på minst 1500 m p.g.a. hälsoeffekterna av vindkraftsbullret

På sidan 62 i dokumentet visas vilka områden i kommunen som kan komma i fråga om skyddsavståndet sätts till 1000 m. Det är vår uppfattning att inga skäl finns för att använda ett mindre skyddsavstånd än så. Varför ska Ljusteröbor behöva acceptera mer störningar än Gotlänningar, trots att värdet av vinden är lägre hos oss?

Föreningen avser att följa den vidare behandlingen av planeringsunderlaget i kommunen, och önskar ges möjlighet att formellt lämna synpunkter på underlaget innan det fastställs. Föreningen arbetar även genom rättssystemet för att bevaka medlemmarnas intressen.

Med vänlig hälsning

FÖRENINGEN FÖR LJUSTERÖ MILJÖ OCH NATUR

Skyddsavstånd på Gotland

- Planeringsbegrepp för att tillse att omkringboende inte blir orimligt störda
- Gotlands kommun har störst erfarenhet av vindkraft i Sverige
- Kommunfullmäktige antog 1997/1999 "Riktlinjer för hantering av ärenden vid lokaliseringsprövning av vindkraft på Gotland"
 - Avståndet mellan boende och vindkraftverk bör i normalfallet vara 1000 meter. Byggnadsnämnden kan i speciella fall utifrån buller, ljus, topografiska förhållanden och väderstreck överväga en flexibel skyddszon om 500 - 1000 m.
 - Avståndet mellan nya verk eller vindkraftsparker ska vara minst 3 km. Detta avstånd gäller ej för gårdsverken. Avsteg från detta avståndskriterium kan medges för att möjliggöra en komplettering i ett sammanhang av en redan byggd grupp (2 eller flera verk). Detta gäller där ansökan inkommit före den 1 april år 2000 eller verk som lämplighetsprövas i detaljplan.
 - Gårdsverk - en etablering av verk i anslutning till jordbruksenheten eller bostadsenhet får ske om det är förenligt med gårdens/bostadens kulturhistoriska värden. Den maximala tornhöjden för gårdsverk är 30 m och minimiavståndet till den egna bostadsenheten är endast skyddsavståndet, d.v.s. tornhöjden + 3xrotordiameter.
- Eftersom de planerade kraftverken på Ljusterö är extra höga breder ljud och skuggeffekter ut sig längre än vid normalstora kraftverk

Riksintressen för vindbruk

- Länsstyrelserna och energimyndigheten, i samråd med andra berörda myndigheter, har 2008 gjort en ny inventering av riksintressen för vindbruk, och därvid ökat områdena från 49 områden (2004) till 423 områden
- Att ett område är angivet som riksintresse för vindbruk, innebär att Energimyndigheten bedömer området som särskilt lämpligt för elproduktion från vindkraft.
- Ljusterö utgör inte ett riksintresse för vindkraft
 - För dåliga vindförutsättningar
 - För stora motstridande intressen
- Energimyndigheten bedömer att 2008 års riksintressen möjliggör en elproduktion på cirka 20 terawattimmar
 - Riksdagens mål 10 terawattimmar

